

Kirje

16.4.2025

VN/10574/2025
VN/10574/2025-TEM-45

Valtiovarainministeriö
leo.parkkonen@gov.fi

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Esityksellä muutettaisiin kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Yleistä

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota poikkeuksellisen lyhyeen lausuntoaikaan. Lyhyt lausuntoaika rajoittaa huolellista asiaan perehtymistä ja lausuntojen laatimista.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että vaikutustenarviointi on puutteellinen ja hyvin yleisellä tasolla, eikä siinä siten ole asianmukaisesti selvitetty vaikutuksia investointeihin.

Konesalit

Konesali-investointien globaali kasvu johtuu ennen muuta tekoäly- ja pilvipalvelumarkkinan murroksesta, joka edellyttää kasvavaa palvelinkeskuskapasiteettia. Suomi on viime aikoina ollut houkutteleva kohde globaalisti kasvaville konesali-investoinneille, mihin vaikuttavat etenkin edullisen ja puhtaan sähkön tarjonta, vakaa sähköverkko, puhdas vesi ja viileä ilmasto, digitaalinen infrastruktuuri sekä keskuksissa syntyvän lämmön hyödyntämismahdollisuudet.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Hallituksen esitysluonnoksen mukainen sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muutos, jolla konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II (vero 0,05 senttiä kilowattitunnilta) yleiseen sähköveroluokkaan I (on 2,24 senttiä kilowattitunnilta), nostaisi konesalien toiminnan aikaisia kustannuksia. Siten on mahdollista, että kyseisen sähköverotuen poistamisen vuoksi osa Suomeen suunnitelluista ja tulevista konesali-investoinneista suuntautuu muualle, vaikka Suomen edellä todetut muut toimintaympäristön vahvuustekijät säilyvätkin ennallaan. Valmis-teilla olevan veromuutoksen kokonaisvaikutusta uusiin konesali-investointeihin on kuitenkin vaikeaa arvioida.

Työ- ja elinkeinoministeriö tuo lisäksi esille sen, että on tärkeää, että Suomeen tulevat konesali-investoinnit eivät jää pelkiksi konesaleiksi, vaan että datakeskushankkeiden ympärille syntyisi laajempia digi- ja datatalouden liiketoimintaekosysteemejä Suomen osaamisvahvuuksiin perustuen. Ministeriö kiinnittää lisäksi yleisesti huomiota ennustettavan toimintaympäristön keskeiseen merkitykseen Suomeen suuntautuvien investointien kannalta.

Suomeen on suunnitteilla mittava määrä konesaleja. Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla valmisteltavissa kasvihuonekaasu- ja energiaskenaarioissa on arvioitu, että konesalien sähkön kulutus nousee vuoden 2024 noin 1,3 TWh:sta noin 3,8 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä.

Ruotsi ja Norja ovat poistaneet konesalien verotuet vuonna 2023. Suomessa on edullinen ja puhdas sähkö, puhdas vesi, viileä ilmasto, digitaalinen infrastruktuuri ja laajat hukkalämmön hyödyntämismahdollisuudet. Uusien konesalien määrään liittyy suuri epävarmuus ja investointeja voi syntyä paljon skenaariolaskelmissa arvioitua enemmän. Tällöin konesalien sähkönkulutus voisi olla jopa 16 TWh.

Konesali-investoinneista johtuvalla sähkönkulutuksen voimakkaalla kasvulla on vaikutusta sähkömarkkinoihin ja puhtaisiin sähköntuotantoinvestointeihin. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan sähkönkulutuksen kasvu saa aikaan vastaavia investointeja etenkin tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoon. Tuuli- ja aurinkovoimainvestoinnit eivät enää pääasiassa korvaa fossiilista sähköntuotantoa, vaan näitä sähköntuotantoinvestointeja syntyy kattamaan uutta sähkön kysyntää. Jos sähköveromuutoksen vuoksi konesali-investointeja syntyy vähemmän, myös tuuli- ja aurinkovoima investointeja syntyy vähemmän, mikä on hallitusohjelman tavoitteen (puhdas sähköntuotanto moninkertaistuu) vastaista.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että konesali-investointien pieneminen mahdollistaa muita puhtaan teollisuuden investointeja. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että sähköntuotantoinvestointeja (Fingridin liittymäkyselyitä 400 GW), puhdasta sähköä käyttäviä teollisia investointeja (Fingridin liittymäkyselyitä kulutukselle 60 GW) ja akkuinvestointeja (Fingridin liittymäkyselyitä 20 GW) on kuitenkin suunnitteilla niin paljon, että konesali-investoinnit eivät rajoita teollisia investointeja puhtaan sähkön riittävyyden näkökulmasta.

Työ- ja elinkeinoministeri katsoo, että tuotanto- ja kulutusinvestointien ajallinen toteutuminen voi vaikuttaa ainakin tilapäisesti sähkön markkinahintoihin ja niiden vaihteluun. Konesaleilla voi olla vaikutusta myös sähkömarkkinoiden jouston tarpeeseen, koska sähkönkulutuksen taso vaikuttaa tarvittavan jouston määrään. Osa konesalaista ja niiden operaattoreista ovat kykeneviä joustaan (esimerkiksi tekoälyn opetus) ja osa ei (pilvipalvelut). Työ- ja elinkeinoministeriö esittää pohdittavaksi, voitaisiinko sähköveroluokka II säilyttää niille konesaleille, jotka sitoutuvat joustamaan sähkönkulutuksessa ennalta määriteltujen kriteerien mukaisesti. Joustamattoman sähkönkulutuksen kasvulla on

samanlainen vaikutus sähkömarkkinoihin riippumatta siitä, kulutetaanko sähkö konesaleissa tai teollisuudessa.

Sähkömarkkinat eivät synnytä markkinaehtoisesti kaikkia tarvittavia jousto- ja huippukapasiteetti-investointeja. Vaihteleva sähkön markkinahinta luo kuitenkin voimakkaan kannustimen esimerkiksi akkuinvestointeihin ja kulutuksen joustoon. Työ- ja elinkeinoministeriön työryhmä valmistelee EU:n sähkömarkkina-asetukseen perustuvaa fossiilittoman jouston mekanismeja, jolla voitaisiin hankkia tarjouskilpailulla sähköjärjestelmän vaatima jousto ja huipputuotantokapasiteetti. Sähkön kulutuksen taso määrää tarvittavan yhteisesti hankittavan jouston tarpeen.

Kantaverkkoyhtiö Fingrid ilmoitti tammikuussa, että uuden teollisen kulutuksen liittämisessä kantaverkkoon on paikallisia rajoituksia eteläisessä Suomessa vuosina 2025–27, kunnes kantaverkkoa vahvistavat investoinnit valmistuvat. Sähkön kantaverkon liityntäkapasiteetti on lähivuosina väliaikaisesti ja paikallisesti rajoittunut Uudenmaan, Varsinais-Suomen sekä Hämeen alueilla. Niukkuuden takana on sähkön kulutuksen ennakoitua nopeampi kasvu eteläisessä Suomessa samaan aikaan, kun alueellista yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantoa on poistunut toiminnasta. Rajoitus on kuitenkin väliaikainen ja Fingridillä on käynnissä laaja 4 mrd. euron investointiohjelma. Mikäli konesali-investoinnit sijoittuvat sähkön ylituotantoalueelle, vähentää tämä Fingridin investointitarvetta.

Kaivostoiminta

Sähköistäminen on merkittävä ympäristö- ja tuottavuustekijä kaivostoiminnalle. Korotusta ollaan kohdistamassa vain kaivostoimintaan, ei rikastustoimintaan. Kaivosvero ja sähköveroluokan muutos kohdistuvat kaivostoiminnan kustannuksiin, eivätkä ne määräydy toiminnan tuottojen perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö huomauttaa, että sähköveron noston ja kaivosveron käyttöönoton yhteisvaikutukset saattavat vaikuttaa teknologiainvestointien ajoitukseen, kaivoksen elinaikaan, vähähiilisten toimintojen toteutumiseen ja sähköistymiseen. Ministeriö kiinnittää huomiota, että kaivosten sähköistäminen on yksi alan tärkeimmistä toiminnoista fossiilisista polttoaineista irtautumiseksi. Puhtaan teknologian ratkaisujen pilotointi Suomessa tukee vienninedistämistä, sillä vastaaville ratkaisuille on kysyntää kaikissa kaivosmaissa.

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Riku Huttunen

Teollisuusneuvos

Petteri Kuuva

Liitteet

Jakelu

VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi

VM VO Valmisteverotusyksikkö, Leo Parkkonen

VN/10574/2025-TEM-45

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: